

**Smjernice za učitelje i
trenere**
Druga razina pilot tečaja

www.brights-project.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Akronim projekta	BRIGHTS
Naziv projekta	Jačanje obrazovanja za globalno građanstvo digitalnim pripovijedanjem
Radni paket	3 – PRILAGODBA OBRAZOVNOG ALATA
Naziv dokumenta	Smjernice za učitelje i trenere – Druga razina pilot tečaja
Razina diseminacije	Javno
Verzija	1.2
Datum izdavanja	05/04/2018
Ključne riječi	Digitalno pripovijedanje, obrazovanje za globalno građanstvo, knjiga snimanja
Sažetak	Smjernice u ovom dokumentu su namijenjene učiteljima i trenerima koji su uključeni u BRIGHTS projekt, s ciljem pružanja korisnih informacija i uputa kako osmisliti aktivnosti za polaznike te stvoriti digitalne priče.
Autori	MAKS, USGM, All Digital u suradnji s partnerima
Broj projekta	580256-EPP-1-2016-1-BE-EPPKA3-IPI-SOC-IN
Broj ugovora	2016-2790 / 001 - 001
Internet stranica	www.brights-project.eu

Ova publikacija je dostupna pod licencom [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/) (CC BY-NC-SA 4.0)

Smjernice za učitelje i trenere
Druga razina pilot tečaja

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Sadržaj

1.	BRIGHTS pilot tečaj	6
2.	Uključivanje polaznika u riziku od socijalnog isključenja	7
2.	Learning Contents and facilities Nastavni sadržaji i potrebni resursi	8
3.	Nastavne aktivnosti	9
4.	Uvjeti za digitalne priče i kriteriji odabira	11
5.	OGG zajednica	13
6.	Dodjela certifikata.....	14
7.	Međunarodno natjecanje.....	14

Sažetak

Smjernice su osmišljene kao pomoć učiteljima i trenerima koji su uključeni u projekt BRIGHTS u kreiranju i organiziranju aktivnosti za polaznike namijenjene stvaranju digitalnih priča na temu obrazovanja za globalno građanstvo.

Ovaj dokument uključuje širok spektar tema. Prvi dio definira fazu pilot projekta koja stavlja učitelje i trenere, kao i polaznike, u kontekst cjelokupnog treninga. Nadalje, objašnjava važnost uključivanja polaznika koji su socijalno isključeni te naglašava potencijal metodologije digitalnog pripovijedanja vezan za socijalno uključivanje marginaliziranih skupina. Sljedeći dijelovi ovog dokumenta nude skup uputa kako kreirati aktivnosti za polaznike koje će rezultirati digitalnim pričama koje promiču pozitivne vrijednosti i imaju pozitivan učinak. Također, objašnjava povezanost s online zajednicom za obrazovanje za globalno građanstvo te način dodjeljivanja certifikata polaznicima tečaja. Na posljetku, objašnjava način na koji će se međunarodno natjecanje provesti te daje upute o selekcijskom procesu natjecatelja.

1. BRIGHTS pilot tečaj

BRIGHTS tečaj "Pristup obrazovanju za globalno građanstvo kroz digitalno pripovijedanje" namijenjen je učiteljima i trenerima koji rade s djecom i mladima. Sastoji se od prve razine pilot tečaja koja uključuje MOOT i radionice licem u lice te druge razine koja uključuje praktičan rad učitelja i trenera s polaznicima.

Ciljnu skupinu predstavljaju učitelji i treneri iz četiri partnerske zemlje (Italija, Belgija, Grčka, Hrvatska), koji su prošli prvu razinu tečaja uz podršku nacionalnih tutora.

Krajnji korisnici cjelokupnog projekta su učenici i mladih od 13 do 19 godina koji, uz podršku svojih učitelja i trenera te nadzor nacionalnih tutora, stvaraju digitalne priče.

Smjernice u ovom dokumentu predstavljaju vodič za osmišljavanje i organizaciju **druge razine pilot tečaja**, koja uključuje najmanje **100 učitelja i trenera** (25 iz svake zemlje), a koji su uspješno položili kombinirani tečaj i posjeduju potrebna znanja i vještine za praktičan rad s polaznicima. Ukupan broj od **1500 polaznika** će sudjelovati u procesu stvaranja digitalnih priča, a svaki će učitelj ili trener raditi s grupom od 15 polaznika.

Druga razina pilot tečaja će trajati ukupno **25 sati**, koje će odraditi svaka grupa u svim zemljama. Rad s polaznicima će rezultirati sa **100 digitalnih priča** o globalnom građanstvu. Priče će se ocjenjivati te će se one najbolje odabrati za sudjelovanje na natjecanju "**BRIGHTS nagrada: najbolja digitalna priča o temama globalnog građanstva**", koje će se održati u razdoblju od travnja do kraja lipnja 2018. godine.

Po završetku 25-satnog pilot tečaja, polaznici će biti sposobni:

- istražiti osnovne elemente dobre digitalne priče;
- navesti glavne korake i elemente pisanja scenarija;
- kombinirati sve elemente (tekst, slike, naracija, glazba) i stvoriti digitalnu priču o obrazovanju za globalno građanstvo;
- objaviti i podijeliti digitalnu priču u online okruženju.

2. Uključivanje polaznika u riziku od socijalnog isključenja

Jedan od glavnih ciljeva projekta jest primijeniti inovativne načine rada s marginaliziranim skupinama djece i mladih. Najmanje **30% polaznika koji će sudjelovati u treningu BRIGHTS projekta moraju biti članovi skupina u riziku od socijalnog isključivanja** zbog različitih razloga, kao što su etnička pozadina, socio-ekonomski status, nacionalnost i rasa, religija, mjesto stanovanja, i sl. Navedeni faktori uvelike utječu na socijalnu isključenost i nezaposlenost rizičnih skupina.

Kako bi bolje pristupili problemu mladih u nepovoljnom položaju, projekt se usredotočuje i na **strategiju formalnog i na strategiju neformalnog obrazovanja**, gdje je potonji osmišljen za one slabijeg stupnja obrazovanja i izložene većem riziku od isključenja.

BRIGHTS projekt ima cilj iskoristiti osobne digitalne priče kako bi se svačiji glas čuo. Joe Lambert, začetnik digitalnog pripovijedanja, u svom djelu *Digital Storytelling - Capturing Lives, Creating Community*¹ objašnjava važnost pripovijedanja kao instrumenta za izražavanje misli, osjećaja i iskustava u svakodnevnom životu. Također, tumači pripovijedanje kao metodu za uklanjanje prepreka i povećanje razumijevanja između pripadnika različitih dobnih skupina, nacionalnosti i ostalih obilježja. Digitalno pripovijedanje je alat za unapređenje obrazovanja i korporativne komunikacije.

Svi učitelji i treneri, uključeni u drugu razinu pilot projekta, u svakoj će partnerskoj zemlji omogućiti aktivno sudjelovanje svojih polaznika, članova marginaliziranih skupina, te će ocijeniti učinkovitost metode digitalnog pripovijedanja u rješavanju problema socijalne isključenosti.

---

¹ *Digital Storytelling Capturing Lives, Creating Community* by Joe Lambert, Digital Diner Press, 2006

2. Nastavni sadržaji i potrebni resursi

Što vam je potrebno za provedbu treninga koji se bavi digitalnim pripovijedanjem?

Predviđeno vrijeme:

Preporuča se da trening koji se bavi digitalnim pripovijedanjem traje oko 25 sati, raspoređenih u 4 do 5 dana tijekom jednog tjedna. Dodatno vrijeme se može predvidjeti za istraživanja, sastanke, fotografiranje ili snimanje.

Stvaranje digitalne priče može se podijeliti u 3 faze:

1. Oluja ideja i pisanje priče,
2. Izrada ili prikupljanje fotografija, zvuka i glazbe,
3. Montaža i dorada videa na kompjuteru ili tabletu.

Na kraju projekta digitalne priče će se prikazivati ostalim polaznicima i njihovim vršnjacima.

Broj polaznika:

Grupa polaznika ne bi smjela prelaziti broj od 10 do 12 polaznika, zbog praktičnosti i uspješnosti provedbe aktivnosti. Ukoliko imate broj polaznika veći od preporučenog, preporuča se podjela grupe na više manjih koje će usporedno raditi.

Potrebni resursi i oprema:

- Prostorija gdje će se održavati trening, a koja omogućava i grupni i individualni rad,
- Soba pogodna za snimanje zvuka,
- Računalo ili tablet za svakog polaznika, s internet vezom i instaliranim programima Davinci Resolve ili iMovie (pogledajte MOOT Modul 4),
- Digitalni fotoaparat,
- USB kabel i čitač kartica kako bi se slike mogle prebaciti na računalo,
-

- Pametni telefon, tablet, video kamera ili snimač zvuka kako bi se mogla snimiti naracija,
- Slušalice za svakog polaznika kako bi mogao preslušavati zvučne zapise,
- Predloške za knjige snimanja koji se mogu ispisati iz MOOT Skripte 4.1 ili dopustiti polaznicima da ih stvore sami,
- Galerija fotografija koje utječu na maštu i/ili se mogu protumačiti na više načina (često, facilitatori koriste karte iz društvene igre „Dixit“),
- Papiri i olovke kako bi polaznici mogli voditi bilješke.

3. Nastavne aktivnosti

Polaznici stvaraju originalne priče koje uključuju tekst, crteže, fotografije, animacije, zvuk i video. Koriste tehnološke alate poput digitalnih kamera i tableta, kako bi „oživili“ svoje priče. Ideje za priču mogu proizaći iz osobnog ili obiteljskog iskustva, veza s drugim kulturama te stvarnim ili izmišljenim ljudima, mjestima ili događajima. Na kraju tečaja, polaznici organiziraju događaj i koriste društvene medije kako bi diseminirali svoje priče.

Faze:

0. Uvod u digitalno pripovijedanje
1. Dolazak do ideje: o čemu želite razgovarati?
2. Stvaranje scenarija
3. Istraživanje i prikupljanje materijala
4. Snimanje zvuka i videa, skeniranje slika
5. Montaža: video, slike, zvuk, efekti i slaganje
6. Završno uređivanje s efektima, titlovima, odjavnom špicom, eksportiranje videa
7. Prikazivanje i/ili objavljivanje na internetu putem društvenih medija

Ovisno o projektu i vašoj grupi, vaš se nastavni plan i priprema radionica mogu u manjoj mjeri razlikovati, no u suštini će svaki nastavni plan izgledati ovako (raspoređen u 4 radionica u trajanju od 6-8 sati):

Radionica 1

- Igre upoznavanja
- Uvod u digitalno pripovijedanje (pokazivanje primjera)
- Uvod u OGG kao zajedničke teme
- Pojedinačni zadatak: razmislite o dvije anegdote iz vlastitog iskustva koje imaju poveznicu s temom
- Krugovi pripovijedanja, dijeljenje i komentiranje na anegdote ostalih

Radionica 2

- Teorija pripovijedanja za početnike (kako priče funkcioniraju, koja je njihova uobičajena struktura te kako napisati priču koja će zaokupiti pažnju publike?)
- Pisanje scenarija / izrada knjige snimanja

Radionica 3

- Teorija fotografije za početnike (koja slika je dobra za korištenje u smislu tehničke i umjetničke kvalitete?)
- Vizualni jezik (simbolika slika)
- Osnovno o autorskim pravima
- Prikupljanje materijala (video + slike + audio) za priču
- Uvod u montažu videa

Radionica 4

- Snimanje naracija
- Montaža videa
- Završne radnje (titlovi, izvoz, itd..)
- Interno prikazivanje
- Evaluacija

4. Uvjeti za digitalne priče i kriteriji odabira

Digitalne priče trebaju biti napravljene po određenim pravilima:

- Digitalne priče su niz slika i/ili kratkih video isječaka ukupnog trajanja do 3 minute. Digitalne priče mogu imati pozadinsku glazbu zajedno s naracijom;
- Digitalne priče mogu biti napravljene na engleskom jeziku ili na nacionalnim jezicima partnera. Četiri priče koje će biti odabrane za nacionalnu/europsku nagradu u svakoj od partnerskih zemalja trebaju imati podnatpise (eng. subtitles) na engleskom jeziku koje će izraditi nacionalni tutori (detalji Međunarodnog natjecanja se nalaze ispod);
- Digitalne priče za BRIGHTS projekt moraju započeti s naslovnim kadrom koji mora sadržavati BRIGHTS i Erasmus+ logotipe
- Predzadnji kadar digitalne priče mora sadržavati:
  - o ime i prezime autora
  - o školu/instituciju
  - o grad
  - o državu
  - o izjavu o autorskim pravima (upute se nalaze niže u tekstu)
- Zadnji kadar digitalne priče mora sadržavati sljedeći tekst:

„Ovaj projekt financijski podupire Europska komisija. Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.“

Detaljnije informacije o Izjavi o odricanju od odgovornosti pronađite na adresi: https://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en

Problemi s autorskim pravima

Videi trebaju poštivati autorska prava te jasno i pravilno označavati bilo kakav Creative Commons materijal koji se koristio u izradi.

Timovi polaznika bi trebali dobiti prava na korištenje svih videa i fotografija koje će koristiti u svojim videima – kao alternativu mogu koristiti materijale koji nisu zaštićeni autorskim pravima.

Najbolje slike, videi i glazba u digitalnim pričama su oni koje polaznici izrade sami. Ako se polaznici odluče koristiti tuđe radove, moraju biti sigurni da imaju pravo koristiti ih te imenovati osobe koje su te radove stvorile – to treba biti prikazano u kadru na kraju digitalne priče.

Digitalne priče proizvedene u sklopu BRIGHS projekta podliježu autorskim pravima pod Creative Commons licencama. Te licence su besplatno dostupne te omogućavaju autorima da označe koja prava žele zadržati, a kojih prava se odriču u korist publike ili osoba koje se njihovim radom žele koristiti u izradi svojega. Licenca koja se koristi u BRIGHS projektu je:

Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 (CC BY-NC-SA 4.0) što znači da su korisnici djela pod ovom licencom slobodni dijeliti (kopirati, distribuirati te odašiljati djelo) pod sljedećim uvjetima:

Imenovanje – moraju imenovati djelo i autora na način koji je autor odredio (ali ne na bilo koji način koji sugerira da autor djela podržava njih ili njihovo djelo).

Nekomercijalno – ne smiju koristiti djelo za komercijalne svrhe.

Dijeli pod istim uvjetima – Ako izmjenjuju, iskorištavaju ili nadograđuju na djelo, svoje proizašlo djelo moraju dijeliti pod istom ili sličnom licencom kao i ovom.

Više informacija:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>

Kako bi se izričito razjasnilo da su digitalne priče polaznika izrađene u sklopu BRIGHTS projekta realizirane i distribuirane pod ovom licencom, autor(i) moraju uključiti sljedeću sliku i tekst:

Ovo djelo je licencirano Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodnom licencom (CC BY-NC-SA 4.0)

5. OGG zajednica

Tijekom sveobuhvatnog BRIGHTS tečaja, učitelji i treneri imaju priliku uključiti se u europsku zajednicu ljudi koja uključuje istraživače, obrazovne praktičare i dionike koji su zainteresirani za Odgoj za globalno građanstvo. **OGG online zajednica (GCE Online Community)** se nalazi na Unite-IT platformi (<http://www.unite-it.eu/>), a zajednica je neposredno dostupna na adresi: <http://www.unite-it.eu/group/global-citizenship-education>. Ovime se pruža mogućnost obogaćivanja iskustva učenja širokim spektrom stajališta i iskustava na međunarodnoj razini.

Tijekom drugog dijela pilot tečaja, **učitelji i treneri**, će koristiti OGG online zajednicu kako bi:

- održali kontakt s učiteljima/tutorima iz različitih partnerskih zemalja;
- nastavili dijeliti resurse i izmjenjivati dobre prakse;
- raspravljali o svojim aktivnostima s polaznicima te tražili savjete/preporuke od ostalih učitelja/trenera;
- dijelili digitalne priče koje su izradili njihovi učenici/polaznici te dobili povratne informacije o njima.

Polaznici će pristupiti zajednici kako bi:

- stupili u kontakt te započeli rasprave s mladima diljem Europe koji imaju senzibilitet za temu obrazovanja za globalno građanstvo;
- pristupili relevantnim dokumentima i informacijama o Obrazovanju za globalno građanstvo;

- podijelili digitalne priče koje su stvorili uz pomoć svojih učitelja ili trenera;
- pogledali digitalne priče koje su izradili ostali polaznici diljem Europe.

6. Dodjela certifikata

Certifikat o sudjelovanju na kombiniranom tečaju će se dostaviti učiteljima/trenerima koji su prisustvovali na najmanje 8 od 10 sati radionica licem u lice (1. pilot faza) te odradili 25-satnu aktivnost s svojim polaznicima (2. pilot faza).

7. Međunarodno natjecanje

BRIGHTS natjecanje „**BRIGHTS nagrada: najbolja digitalna priča o temama globalnog građanstvo**“ će započeti 15. travnja 2018. kada bi u partnerskim zemljama trebale započeti pilot radionice licem u lice, a zatvorit će se krajem lipnja 2018. kada će svi polaznici izraditi svoje digitalne priče (polaznici sa svojim učiteljima ili trenerima).

Do 16. srpnja 2018. nacionalni tutori će odabrati najbolje 4 nacionalne priče te će krajem srpnja međunarodni žiri natjecanja odabrati najbolje nacionalne priče (po jednu za svaku zemlju) te jednu najbolju europsku priču.

Početak rujna 2018., nacionalni pobjednici će biti objavljeni i pozvani na sudjelovanje na BRIGHTS međunarodnoj radionici i nagradama tijekom ALL Digital konferencije 18. i 19. listopada 2018. u Bruxellesu (putni troškovi i smještaj bit će osigurani pobjednicima – 1 učitelju/treneru i 1 polazniku iz svake zemlje partnera).

Za objavu BRIGHTS natjecanja u travnju koristit će se Unite-IT platforma. Natjecanje će se odvijati u 2 koraka procesom odabira najboljih priča:

- Tijekom **prvog koraka** (do kraja lipnja), partneri će pozvati sve BRIGHTS polaznike da pošalju svoje digitalne priče. Polaznici će imati na raspolaganju ukupno 4 obrasca, po jedan za svaki jezik. Na njima će polaznicima biti objašnjeno kako

poslati svoj dokument i video te kako ih prebaciti svojim nacionalnim tutorima. Na ovaj način, nacionalni tutori će direktno dobiti sve digitalne priče izrađene u svojoj državi do kraja lipnja te će odabrati 4 najbolje priče (za koje će izraditi engleski podnatpisi) do 10. ili 15. srpnja.

- **Drugi korak** natjecanja je okupljanje međunarodnog žirija i odabir najboljih priča.
- Bit će dodijeljene **2 nagrade**, jedna za najbolju nacionalnu priču i jedna za najbolju priču između 4 nacionalna pobjednika.

Žiri će ocjenjivati priče po sljedećim kriterijima:

1. Odabir teme i relevantnosti temama globalnog građanstva (jedna od sljedećih: održivi razvoj i stil života, socijalna inkluzija i kulturna raznolikost, rodna jednakost, mir i ljudska prava, aktivno građanstvo i demokracija)
2. Kvaliteta koncepta i pisanja: odražava li priča autorov osobni svjetonazor?
3. Kreativnost i originalnost
4. Tehnička izvedba: kvaliteta zvuka, slike i montaže

Tijekom natjecanja, Unite-IT platforma će se stalno koristiti za promociju natjecanja i poticanje rasprave među sudionicima (većinom učiteljima i trenerima).

Partneri će stvoriti galeriju digitalnih priča (uključujući sve digitalne priče koje su prijavljene na natjecanje) na web stranici BRIGHS projekta. BRIGHS učiteljima/trenerima se preporučuje da potaknu svoje učenike/polaznike da dijele svoje priče s vršnjacima putem BRIGHS Facebook stranice (@BrightsProject). To mogu učiniti slanjem video datoteka putem Wetransfer servisa nacionalnim tutorima koji će se pobrinuti za objavljivanje videa na Facebook stranici projekta.